

Gazdasági kilábalási koncepció Magyarországnak

Mesterházy Attila
pártelnök

2012. október 18.

Köszönet illeti az elvégzett munkáért:

- **a József Attila Alapítványt és szakértőit,**
- **a Friedrich Ebert Alapítvány külföldi szakértőit,**
- **a Táncsics Mihály Alapítvány szakértőit,**
- **a GKI Gazdaságkutató Zrt. kutatóit,**
- **az MSZP Frakciót,**
- **az MSZP platformjait és tagozatait .**

„A kudarc egy alkalom egy intelligensebb újrakezdésre.”

Henry Ford

Helyzetértékelés - Európa

- A 2007-ben elkezdődött nemzetközi pénzügyi-gazdasági világválság **akár 10 évig is elhúzódhat**
- **A pénzügyi-gazdasági válság nyomán Európában társadalmi-politikai válság is kibontakozik**
- Európa többsebességessé válhat
- Azzal számolunk, hogy sok feszültséggel együtt, de végül is az EU és az eurózóna kilábal a válságból

Helyzetértékelés - Magyarország

Hatalmas várakozások - csalódás, megpróbáltatások - mérgező örökség

A gazdasági társadalmi és politikai válságot tetézi a demokratikus válság

1. Leszakadás a régiótól, elszigetelődés Európától.
2. Elhibázott gazdaságpolitika, **recesszió és perspektívátlan pálya és bizalomhiány.**
3. Az **államadósság és a költségvetési hiány** a magán-nyugdíjpénztárak államosításának mértékével sem csökken.
4. A rendszerváltás óta nem volt ilyen alacsony a **befektetési ráta.**
5. **Egyetlen** ígért gazdaság- és társadalompolitikai **cél sem teljesül.**
6. A gazdagok gazdagabbak, a középosztály és a szegények szegényebbek lettek.

Néhány fő gazdasági mutató 2014. évi volumene melyik korábbi év szintjére esik vissza

GDP	2014-ben	2006. évi GDP
Fogyasztás	2014-ben	2003. évi fogyasztás
Beruházás	2014-ben	2000. évi beruházás

2011-14. éves átlagos változás (2010 = 100, százalék)

GDP	0,5 %
Fogyasztás	-0,2 %
Beruházás	-2,5 %

A gazdaságpolitika nem cél, hanem eszköz

Ezért olyan gazdaságpolitikát ajánlunk, amely:

1. **komplexen** közelíti meg a problémákat
2. **gazdasági növekedésre és a munkahelyteremtésre** koncentrálnak
3. **végrehajtható, és reális, ezért visszaépíti a bizalmat**
4. szolgálja a **társadalmi jólét növekedését, az esélyek kiegyenlítését**

Ki a zsákutcából!

A kilábaláshoz vezető politika öt pontja:

- I. **Demokrácia, jogállam** – a jelenlegi ciklusban alkotott törvények felülvizsgálatának megkezdése
- II. **Hiteles gazdaságpolitika**
  1. A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése, hitelezés beindítása, KKV szektor erősítése
  2. A közteherviselés átalakítása– progresszív adórendszer és a különadók mérséklése
- III. **Felelős, kiszámítható költségvetési politika**
  1. Stabilitás, a nagy rendszerek átalakítása
  2. Belépés az ERM-2 rendszerbe
- IV. **Az együttműködésen alapuló politikai kultúra és kormányzás**
- V. **Társadalmi jólét és jól-lét folyamatos javítása**

Demokrácia, jogállam, új politikai kultúra

- **Nem fogunk sérelmi vagy revans politikát folytatni**
- A fő gazdasági forrás a külső és belső hitelesség, a bizalom helyreállítása:
  - jogbiztonság
  - kiszámíthatóság
  - hiteles gazdaságpolitika, a növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése
- Visszatérés az európai értékekhez, intézmények függetlenségének helyreállítása
- A jövőre és a megoldásra koncentráló párbeszéd minden demokratikus politikai erővel, érdekképviseléttel, szociális partnerrel

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

1. A növekedés, a beruházási fellendülés elősegítése, a befektetői klíma megváltoztatása

- a. A **befektetői klíma gyökeres megváltoztatását** mindenekelőtt az új kormány **programjával** és ennek alapján egymást követő, **meggyőző intézkedések** sorával lehet elérni
- b. **ERM -2 rendszerbe történő belépés bizalomnövelő hatása**
- c. A gazdasági környezetet szabályozó **jogállami normák és a kiszámíthatóság helyreállítása**
- d. **Intézményes kereteket** indokolt adni a munkáltatókkal és külön a munkavállalókkal való kapcsolattartásnak, **egyeztetéseknek**, illetve vissza kell állítani az **Érdekegyeztető Tanácsot**
- e. A **piaci verseny erősítése - szakítás a megelőző időszak klientúra építéssel összefonódó állami beavatkozásokkal**
- f. Négy éves (2018-ig szóló), az alapvetéseket, irányokat és fontosabb intézkedéseket **rögzítő gazdasági program felvázolása. Szakítani kell az eddigi ad hoc politikával**

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

2. A pénzügyi rendszer felélesztése a gazdasági növekedés érdekében

Nem szeretet kérdése! Hitelezés nélkül nincsen működőképes gazdaság

- a. A banki aktivitás újraindítása a bankokkal kapcsolatos kormányzati politikában fordulatot, párbeszédet, megállapodásokat és világos szabályokat igényel
- b. A hitelezés aktivitását lefagyasztó terhek és ezáltal a beruházásokat visszafogó különadók mérséklése
- c. Biztosítani kell a stabil jogi környezetet
- d. A hitelezés fellendítését ezentúl az általános gazdasági környezet javításával lehet ösztönözni
- e. A bankrendszer működését érintően növelni kell a felügyeletek szerepét a fogyasztóvédelem érvényesítése érdekében
- f. A legkülönbözőbb banki formaszereződéseket, az ügyfélre nézve lényeges szabályzatokat célszerű független minősítőkkal vagy a felüggyellettel jóváhagyatni

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

3. A közteherviselés növekedést segítő változásai

- a. A közteherviselés javasolt változásai segítik a gazdasági növekedést, mindenekelőtt a kiszámítható, méltányos és egyszerűbb közteherviselés létrehozásával
- b. A hektikus kormányzás és a ki- és beszámíthatatlan politika miatt **a befektetők teljes joggal garanciákat várnak** egy ilyen gyakorlat esetleges visszatérésének megakadályozására. Erre **a jogállami intézmények megerősítése**, továbbá nemzetközi joghatóságú, **beruházásvédelmi egyezmények**, illetve szerződések megkötése lehet az eszköz
- c. **A hitelezés aktivitását lefagyasztó terhek** és ezáltal a beruházásokat visszafogó **különadók mérséklése**

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

4. A magyar külgazdasági politika lehetőségei

- a. A gazdasági érdekek érvényesítéséhez külpolitikai és diplomáciai támogatás szükséges
- b. A külkapcsolati, azon belül a külgazdasági politikában **a súlypont az Európai Unió** kell, hogy legyen
- c. Abból kell kiindulni, hogy az export tekintetében a magyar vállalatokat érintő külgazdasági politika **gazdaságos földrajzi akcióradiusza egy az ország középpontja körüli 1000 km sugarú kör**
- d. További **céletterületek: egyéb európai országok, Balkán-félsziget, Törökország, Oroszország és Kína**

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

5. A monopóliumok, az erőfölénnyel való visszaélés elleni fellépés

- **A piactorzító adóztatás helyett, a jelenséget visszaszorító szabályozás, fokozott ellenőrzés, továbbá az állam és az érintett szektorok önkorlátozó megállapodásai** szükségesek
- Szükséges a **kormányközeli cégek erőfölényes helyzetének megszüntetése**, a kliensrendszer felszámolása
- Szükség van az **átlátható szabályrendszerek keretein belül a nyílt versenyre**, hiszen az átláthatatlan **piactorzító szabályozás a korrupció melegágya**
- A **Versenyhivatalnak, PSZÁF-nak**, a különböző **fogyasztóvédelmi hatóságoknak** a tevékenységét meg kell erősíteni

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

6. Beszállítói programok szervezése

- a. Az államnak feladata, hogy segítse **beszállításra alkalmassá** válni minél több magyar céget
- b. A hatékonyságot növelheti egy „**projekt felelősi**” rendszer, ahol a kijelölt személy felel a beszállító megfelelő felkészítéséért, az államigazgatási szervekkel való kapcsolattartásért
- c. A hazai nagy kereskedelmi láncok részére történő beszállításoknál gyakori az erőfölénnyel való visszaélés, ezért itt **hatásos versenyhivatali, fogyasztóvédelmi fellépésre, önkorlátozó megállapodásokra**, a kívánt hatást elérő **állami szabályozásra** van szükség

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

7. Regionális sajátosságok érvényesítése

- a. A gazdasági fejlődés állami segítése térségenként más-más megközelítést igényel
- b. A regionális **különbségek fokozódásának mérséklése** (a halmozottan hátrányos helyzetű térségek leszakadásának visszafordítása) érdekében:
  - szükség van **regionális fejlesztési tervekre, programokra**
  - **infrastruktúra-fejlesztésre, például az úthálózat fejlesztésére**
  - a **közösségi közlekedés fejlesztésére**
  - a **szélessávú internet elérés javítására**
- c. További beavatkozási lehetőség a **különböző adókedvezmények, speciális gazdasági térségek kijelölése, befektetési környezetet javító sajátos szabályok** alkalmazása, amelyek segíthetik az ide irányuló beruházást, illetve munkahelyteremtést

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

8. A KKV-k helyzetének javítása

- a. **A piaci szempontok érvényesülését előtérbe helyező gazdaságpolitika az alapfeltétele a kkv szektor versenyképesség-javulásának**
- b. **De a nagyszámú mikro - kényszer - vállalkozás döntő része fontos szerepet tölt be az érintett családok megélhetésének a biztosításában és ezzel tehermentesíti a szociális rendszert**
- c. **Ezért a KKV-kat két ok miatt kell támogatni:**
  - **Munkahelymegtartó képesség**
  - **Gazdasági növekedést segítő tevékenység okán**

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

További szükséges állami beavatkozások, amelyek megkönnyítik a kis- és középvállalatok helyzetét:

1. **lánctartozások csökkentése**
2. **a banki hitelezés fellendítése**
3. a Széchenyi Kártya további működtetése, a tartós tőkekihelyezést nyújtó tőkealapok
4. **a piacra lépést támogató konstrukciók működtetése**
5. normatív feltételeknek való megfelelés esetén **automatikus beruházás-finanszírozást nyújtó** EU-programok szerepének növelése
6. **a foglalkoztatás költségeinek csökkentése**
7. **a szabályozási környezet stabilizálása**
8. **az állami bürokrácia csökkentése**, ennek révén a **vállalati adminisztráció egyszerűsítése**
9. **képzés, tudás-transzfer segítése**

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

9. A foglalkoztatás elősegítését szolgáló politika hangsúlyai

- a. A **pályakezdő fiatalok** álláshelyhez juttatása
- b. Az iskolarendszert **alacsony képzettségi szinten elhagyó**, szakképzetlen fiatalok újratermelődésének mérséklése
- c. **Az idősebb korosztályok** elhelyezkedési esélyeinek javítása
- d. A **diszkrimináció tilalma**
- e. A **nők és férfiak alkalmazási feltételei közötti különbségek megszüntetése**
- f. Szakképzett, nyelveket tudó, számítástechnikai ismertekkel bíró, jól kommunikáló, a munkáltatóhoz lojális, **rugalmasan alkalmazkodó munkaerő „előállítására”**
- g. **Szakképzés, átképzés, felnőttképzés, továbbképzés**: az egész életen át tartó tanulás támogatása
- h. **Munkanélküliségi ellátásokra fordított forrás növelése**, de úgy, hogy **ne gyengüljön a készlet a munkaerőpiacra való visszatérésre**

A gazdasági növekedés beindítása, a foglalkoztatás bővítése

A foglalkoztatás bővülésének két pillére van:

1. A gazdasági növekedés révén létrejövő munkahelyek
2. **Az ún. szociális gazdaság által létrehozott munkahelyek,**
(például **szociális szövetkezetek**, – államilag támogatott logisztikával - **közmunkaprogramok, állami beruházások**, hátrányos térségekben **védett piacok kialakítása, speciális szabályok** megalkotása – **járulék és adókedvezmények**)

A közteherviselési rendszer átalakítása

Az átalakítása alapelvei

- a. Igazságos **progresszív SZJA**-rendszer kell
- b. A **tőkejövedelmeket** is progresszívan kell adóztatni
- c. A **munkára rakódó terheket** fokozatosan csökkenteni kell
- d. A sarcszerű **különadókat** meg kell szüntetni, a bankadót pedig mérsékelni kell
- e. Az **ÁFA mértékét** a gazdaság fehéredésének függvényében fokozatosan csökkenteni kell
- f. Ezeket az ÁFA-csökkentés és a munkára rakódó járulékterhek csökkentésének kivételével **2015. január 1-én kell bevezetni**

A közteherviselési rendszer átalakítása

Az SZJA-rendszer fő struktúrája

- a. Megítélésünk szerint egy **háromkulcsos** adórendszerre lenne célszerű áttérni:
  - Kb. az átlagkeresetig vagy kicsit afelett az adókulcs **14-16%** lenne
  - E felett az átlagkereset kb. kétszereséig érvényesülne egy **24-26%-os** középső adókulcs
  - E felett az adó **29-32%** lenne
- b. Összességében az átalakítás az átlag alatti és főleg a minimálbér körüli nettó jövedelmeket növeli, az átlag feletti és főleg a magasabb jövedelmeket csökkenti. A magasabb jövedelműek adóterhelése így is jóval kisebb lesz a **2010 évinél** (az egykulcsos adórendszer bevezetése előtti helyzetenél)
- c. Továbbá indokolt lenne a **családi adókedvezmény teljes érvényesíthetőségét** lehetővé tenni az alacsonyabb jövedelmű, kellő SZJA-befizetéssel nem rendelkező alkalmazottak számára (un. **negatív SZJA** bevezetése).

A közteherviselési rendszer átalakítása

Fekete-szürke gazdaság fehéritése

- a. Az **adóelkerülés** visszaszorítása
- b. Az **ÁFA-csalások** megakadályozása
- c. A **kézpénzforgalom** visszaszorítása, az elektronikus fizetések ösztönzése
- d. A **számlaadás** ösztönzése fogyasztóvédelmi eszközökkel
- e. Az **átalányadózási** technikák fejlesztése
- f. **Egyszerűsíteni** kell az adózók adminisztrációs terheit
- g. Erősíteni kell az **adózási fegyelmet** és a bevallott kötelezettségek tényleges befizetését

A gazdaság fehéredése tisztább viszonyokat, méltányosabb tehermegosztást teremtene és **lehetőséget adna az adók csökkentésére pl. az ÁFA-kulcs fokozatos csökkentésére.**

Európai Unió fejlesztések

- **Valószínű, hogy a kohéziós források Magyarországnak jutó nagyságrendje csökkeni fog, ezen érdeemben nem lehet változtatni. Csak veszteségminimalizálásra lesz mód.**
- **Ezért a források lehívásának fokozására kellene koncentrálnunk.**
- **A Magyar kormányoknak több forrást kellene mozgósítani a fejlesztések előkészítésére, arra kell törekedni hogy az összes állami fejlesztési projektet EU-forrásból valósítsuk meg.**
- **Az önkormányzatok és költségvetési intézmények számára biztosítani kell a projektek társfinanszírozásához szükséges forrásokat.**
- **Egyszerűsíteni a pályázatok feltételeit:**
  - **Ahol csak lehet ún. „automatikus” pályáztatással vagy egyszerű kormányzati döntéssel kell a forrásokat lehívni.**
- **A megmaradó forrásokat (víztározói mintára) „pénztározókba” kell átcsatornázni, azaz a forrásokat tovább-befektető intézményekbe kell irányítani, pl. a kockázati tőkealapok mintájára.**
- **A források lehívására komplex és fókuszált fejlesztési programokat kell írni.**
- **Ezekről célszerű lenne parlamenti ciklusokon átívelő konszenzust kialakítani.**

Felelős és kiszámítható költségvetési politika

1. A következő kormányzati **ciklus elején kicsi a költségvetési mozgástér**, az elosztható többletforrás. Ezért a 2015-ös költségvetésben várhatóan csak átcsoportosítással lehet operálni.
2. Később **bővíthető a költségvetés mozgástere**, amennyiben sikerül visszaállítani a magyar gazdaságpolitika hitelességét, és növelni a pénzpiacok Magyarországra vetett bizalmát (**csökkennek a kamatkidadások, beindul a gazdasági növekedés, fiskális fegyelem – ERM-2 mechanizmusban való részvétel**).
3. A megnyíló **mozgásteret elsősorban** az alábbiakra használnánk fel:
  - a **versenyképesség és a foglalkoztatás bővítése**
  - az **átalakítások felgyorsítása**,
  - az **oktatás minőségi fejlesztése**,
  - az **egészségügyi kiadások növelése**, elsősorban a bérfelzárkóztató és kórházfejlesztési program végrehajtása érdekében,
  - a **közbiztonság javítása**,
  - a **szociális ellátások és az esélyegyenlőség javítását célzó kiadások emelése**

Felelős és kiszámítható költségvetési politika

A nagy rendszerek eltérő mértékű korrekciója

- **Átfogó átalakításra van szükség**
  - Egészségügy
  - Közösségi közlekedés
- **Jelentős mértékű korrekcióra van szükség**
  - Közoktatás
- **Felsőoktatás**
- **Korrekcióra van szükség**
  - Közigazgatás, önkormányzat és a szociális rendszer és a nyugdíjrendszer (hosszabb távon alapvető átalakítás) területén.

Ezen átalakítások, korrekciók tartalmának kidolgozása - széleskörű párbeszéddel és szakmai alapossággal - a következő hónapok feladata.

A munka más területeken is tovább folytatódik

A fentieken túl lehetséges szakpolitikai irányok, melyek kidolgozásra kerülnek a József Attila és Táncsics Mihály Alapítvány által szervezett workshopokon, az ott megvitatásra kerülő - az alapítványok által felkért - szakértők anyagai alapján:

- **K+F+I**
- **Informatika**
- **Energia, Zöldgazdaság**
- **Agrárpolitika**
- **Logisztika**
- **Turizmus**
- **Autóipar és gyógyszeripar, egészségipar**